

POSTANOWIENIE

28 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

na posiedzeniu niejawnym 28 sierpnia 2023 r. w Warszawie
we wszczętej z urzędu na skutek zawiadomienia Instytutu [...] w W. sprawie z
udziałem D.B. oraz Prokuratora Okręgowego w Warszawie
o wyrażenie zgody przez sąd opiekuńczy na zabieg medyczny,
na skutek skargi kasacyjnej D.B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 6 kwietnia 2022 r., VI Ca 767/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz adw. M.K. wynagrodzenie w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych, powiększone o należny podatek od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

KW

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 6 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację uczestniczki D.B. od postanowienia Sądu Rejonowego w Warszawie z 12

lipca 2021 r. we wszczętej z urzędu sprawie o wyrażenie zgody przez sąd opiekuńczy na zabieg medyczny.

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiodła uczestniczka, wskazując na naruszenie art. 3 i 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r., art. 40, art. 41 ust. 1 i art. 47 Konstytucji, art. 17 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz art. 22 ust. 2a ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest

sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podała jedynie, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z zarzutów zawartych w podstawie skargi oraz uzasadnienia.

5. Odnosząc się do powołanej przez skarżącą oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub

procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom.

Ponownie przypomnieć należy, że przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), stanowią dwa odrębne, z uwagi na funkcje, jakie pełnią, niezależne od siebie wymagania skargi kasacyjnej. Formułując wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie, skarżąca powinna przedstawić wyodrębniony, samodzielny wywód prawny odnoszący się do wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarga kasacyjna uczestniczki nie zawiera takich rozważań. Skarżąca ograniczyła się do odwołania się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, co jest oczywiście niewystarczające.

6. Skarżąca podała również, że wnosi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zarządzeniem z 6 lutego 2023 r. wezwano skarżącą do usunięcia braku formalnego poprzez sformułowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pomimo uzupełnienia skargi na skutek tegoż wezwania, środek zaskarżenia nadal nie zawiera żadnych argumentów świadczących o tym, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

6. Według Sądu Najwyższego nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

7. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 *a contrario* k.p.c.), uwzględniając wniosek pełnomocnika uczestniczki ustanowionego z urzędu o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowił art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze w zw. z § 14 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, przy czym w ocenie Sądu Najwyższego nie zachodzi przesłanka do podwyższenia wynagrodzenia ponad kwotę minimalną.

(R.N.)

[ł.n]